

Crisi i model autonòmic

CARLES DUARTE

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 1.12.08

Els sectors més conservadors i centralistes de la societat espanyola han vist en la crisi una oportunitat per qüestionar el sistema autonòmic. I no tan sols han obert un debat intern, sinó que han aconseguit que prestigiosos mitjans de comunicació d'altres països se'n fessin ressò. De fet, aquesta era una de les tesis que defensava el polèmic reportatge de The Economist sobre Espanya: l'estructura administrativa derivada de l'aplicació del model autonòmic és un llast, perquè és massa cara i poc eficaç.

Per reblar el clau, els qui reclamen una revisió del règim d'autonomies aporten com a arguments complementaris de desqualificació les llistes de càrrecs i d'assessors, les despeses en publicitat i projecció exterior, els casos de corrupció... Com si totes les institucions autonòmiques fossin imprudents i malbaratadores. O com si ho fossin més que l'administració central de l'Estat o els ajuntaments. No és just un atac d'aquesta naturalesa, perquè, en general, les administracions públiques gestionen d'una manera responsable els seus recursos, llevat dels casos de corrupció, que solen acabar en processos judicials. Lamentablement, alguns escàndols concrets, per la difusió que han tingut, poden provocar la percepció entre la gent que es tracta de fenòmens habituals.

Aquest discurs desprestigiador està fent forat i ara resulta que des de Catalunya --on no es va inventar precisament el cafè per a tothom, perquè, seguint la fórmula implantada durant la República, s'entenia que amb un règim d'autonomia per a les nacionalitats històriques n'hi havia

ben bé prou-- cal sortir a defensar un model que ha estat l'excusa per a un anivellament competencial que ens perjudica.

Mentre Catalunya aspira a anar més enllà i hi són freqüents les visions federalistes o sobiranistes, cal tornar a defensar els avenços que han representat la Constitució de 1978 i els successius estatuts. És del tot inexplicable el desenvolupament econòmic i social espanyol dels darrers 30 anys sense la impressionant obra realitzada des dels governs autonòmics. Amb una visió més arrelada al territori i un coneixement més profund de les pròpies potencialitats i mancances, han incidit en l'enfortiment de la internacionalització de la nostra economia i en la millora de la qualitat de vida.

En èpoques de crisi és saludable fer replantejaments, però no amb simplificacions exagerades ni demagògies fàcils. En contextos adversos és prioritari que les institucions funcionin bé i que generin confiança. Els hem de reclamar rigor, honestedat, proximitat a la gent, implicació en la resolució dels problemes. Des del Tribunal Constitucional a l'ajuntament del municipi més petit. Situar el sistema institucional com una de les causes de la gravetat de la crisi és un error.